

Latvijas Republikas Senāts

RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS

Rīgā 2025. gada 28. novembrī

Senatoru kolēģija šādā sastāvā: senators referents Aldis Laviņš, senatori Kaspars Balodis un Intars Bisters rīcības sēdē izskatīja /Persona B/ pieteikumu par Senāta 2025. gada 15. maija sprieduma izskaidrošanu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Vidzemes apgabaltiesas 2024. gada 26. jūlija spriedumu noraidīta /Persona D/, /Nosaukums B/ S.à r.l., SIA /Nosaukums A/ un /Persona C/ prasība pret /Persona B/ un /Persona A/ par zaudējumu atlīdzības solidāru piedziņu.

Par minēto spriedumu /Persona D/, /Nosaukums B/ S.à r.l., SIA /Nosaukums A/ un /Persona C/ iesnieguši kasācijas sūdzību, pārsūdzot spriedumu pilnā apjomā. Ar Senāta 2025. gada 23. aprīļa rīcības sēdes lēmumu ierosināta kasācijas tiesvedība.

Ar Senāta 2025. gada 15. maija spriedumu Vidzemes apgabaltiesas 2024. gada 26. jūlija spriedums atcelts un lieta nodota jaunai izskatīšanai Vidzemes apgabaltiesā.

[2] Augstākajā tiesā saņemts /Persona B/ pieteikums ar nosaukumu „Lūgums Nr. 1/09 izsniegt informāciju un dokumentus civillietā Nr. C21048117”, kurā lūgts, pirmkārt, izskaidrot, vai civillietā Nr. C21048117, kurā taisīts Senāta 2025. gada 15. maija spriedums, kasācijas instances tiesā izskatīta atklātā vai slēgtā tiesas sēdē, un, otrkārt, ja šī civillietā izskatīta atklātā tiesas sēdē, izskaidrot, kā arī izsniegt dokumenta formā, ja tāds pastāv, pamatojumu šādai kasācijas instances tiesas rīcībai, ievērojot, ka minētā civillietā pirmās un apelācijas instances tiesā izskatītā slēgtās tiesas sēdēs.

Interese šādas informācijas noskaidrošanai pamatojama ar apsvērumu, ka gan pirmās, gan apelācijas instances tiesa ir izskatījusi civillietu slēgtās tiesas sēdēs, līdz ar to Senāts, nepaziņojot par to lietas dalībniekiem un nepieņemot attiecīgu lēmumu, ir atkāpies no civillietas izskatīšanas slēgtā tiesas sēdē un ir atklājis ierobežotas pieejamības informāciju, kā arī nav piemērojis tādus nolēmuma anonimizācijas noteikumus, kas ir piemērojami slēgtā tiesas sēdē pieņemtajiem nolēmumiem.

Ievērojot minēto, senatoru kolēģija secina, ka /Persona B/ ir iesniedzis pieteikumu par civillietas Nr. C21048117 izskatīšanas kasācijas instances tiesā procesuālās kārtības izskaidrošanu.

Motīvu daļa

[3] Apsvērusi /Persona B/ pieteikumā par Senāta 2025. gada 15. maija sprieduma izskaidrošanu norādītos argumentus, senatoru kolēģija atzīst, ka /Persona B/ pieteikums par civillietas Nr. C21048117 izskatīšanas procesuālās kārtības kasācijas instances tiesā izskaidrošanu ir apmierināms.

[4] Civilprocesa likuma 11. pantā ir nostiprināts viens no civilprocesa principiem – atklātuma princips –, kas nodrošina sabiedrības uzraudzību pār tiesas spriešanu un kas veicina sabiedrības uzticēšanos tiesu varai. Tas nozīmē, ka pēc vispārīgā noteikuma visās tiesās civillietas tiek izskatītas atklāti, bet civillietu izskatīšana slēgtās tiesas sēdēs pieļaujama tikai likumā noteiktos gadījumos. Gadījumus, kad civillietas ir izskatāmas slēgtās tiesas sēdēs, nosaka Civilprocesa likuma 11. panta pirmā daļa, kurā ir sniegts izsmeļošs to kategoriju lietu uzskaitījums, kuras obligāti izskatāmas slēgtās tiesas sēdēs, un šī panta trešā daļa, kura ir sniegta to apstākļu uzskaitījums, kuru

dēļ tiesa pēc lietas dalībnieka motivēta lūguma vai sava ieskata ir tiesīga pasludināt tiesas sēdi vai tās daļu par slēgtu

[4.1] No civillietas Nr. C21048117 materiāliem izriet, ka Vidzemes rajona tiesa ar 2018. gada 26. novembra protokollēmumu pēc prasītāju lūguma saskaņā ar Civilprocesa likuma 11. panta trešās daļas 2. punktu („*Pēc lietas dalībnieka motivēta lūguma vai tiesas ieskata tiesas sēdi vai tās daļu var pasludināt par slēgtu: [...] ja nepieciešams aizsargāt personu privāto dzīvi un korespondences noslēpumu*”) ir nolēmusi pasludināt „visas lietas izskatīšanu par slēgtu” (sk. *lietas 5. sējuma 91. lapu*). Minētais lūgums tika pamatots ar lietas materiāliem pievienoto poligrāfa pārbaudes ekspertīzes atzinumu un tajā norādīto informāciju.

Vienlaikus no 2018. gada 26. novembra tiesas sēdes skaņu ieraksta [00:04:55-00:10:21] izriet, ka prasītāju pilnvarotās pārstāves tiesas sēdes laikā ir pamatojušas pieteikto lūgumu par lietas izskatīšanu slēgtā tiesas sēdē gan ar lietas materiāliem pievienoto /Persona D/ poligrāfa pārbaudes ekspertīzes atzinumu, gan ar citiem apstākļiem, proti, ar lietas materiāliem pievienoto informāciju no AS /Nosaukums E/ konta un /Persona B/ bankas konta izrakstu. Prasītāju pilnvarotās pārstāves nav sniegušas vai sniegušas ļoti vispārīgus motīvus, kāpēc lietas materiāliem pievienotais AS /Nosaukums E/ konta un /Persona B/ bankas konta izraksts varētu būt par pamatu tiesas sēdes pasludināšanai par slēgtu.

[4.2] Arī Vidzemes apgabaltiesa, atsevišķi neizlemjot jautājumu par lietas izskatīšanas formu, ir izskatījusi lietu slēgtā tiesas sēdē un ar 2024. gada 26. jūlija spriedumu noraidījusi prasītāju celto prasību.

[4.3] Ar Senāta 2025. gada 23. aprīļa rīcības sēdes lēmumu ierosināta kasācijas tiesvedība. Nekonstatējot nepieciešamību pēc lietas dalībnieku papildu paskaidrojumiem vai lietas īpašu nozīmi likuma normu iztulkošanā (*Civilprocesa likuma 464.² pants*), saskaņā ar Civilprocesa likuma 464. panta otrās daļas otro teikumu lieta tika nodota izskatīšanā rakstveida procesā (sk. *lietas 9. sējuma 42. lapu*). Minētais rīcības sēdes lēmums tika nosūtīts lietas dalībniekiem, saskaņā ar Civilprocesa likuma 464.³ panta otro daļu paziņojot lietas dalībniekiem par lietas izskatīšanu rakstveida procesā, izskaidrojot lietas dalībniekiem viņu procesuālās tiesības, tostarp tiesības pieteikt lūgumus, kas saistīti ar lietas izskatīšanu, un informējot viņus par tiesas sastāvu, tiesībām pieteikt noraidījumu tiesas sastāvam, kā arī sprieduma pieejamības datumu tiešsaistes sistēmā (sk. *lietas 9. sējuma 44.–50. lapu*).

[4.3.1] Šajā ziņā senatoru kolēģija paskaidro, ka lietas izskatīšana rakstveida procesā ir pretmets lietas izskatīšanai tiesas sēdē. Proti, ja lieta tiek izskatīta rakstveida procesā, tad kasācijas tiesvedības ietvaros lieta netiek izskatīta tiesas sēdē. Tas savukārt nozīmē likumā nostiprināto atkāpšanos no Civilprocesa likuma 11. pantā nostiprinātā atklātuma principa, jo lietas izskatīšana rakstveida procesā vismaz daļēji liedz īstenot sabiedrības uzraudzību pār tiesas spriešanu, piemēram, sabiedrības pārstāvjiem, tostarp mediju pārstāvjiem, ar savu klātesamību piedaloties tiesas sēdēs. Arī Eiropas Cilvēktiesību tiesa ir atzinusi, ka atbilstoši Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6. panta 1. punktam lietas izskatīšana rakstveida procesā nevar tikt pielīdzināta lietas izskatīšanai atklātā tiesas sēdē (sk. *Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2022. gada 2. jūnija sprieduma lietā „Straume pret Latviju”, iesnieguma Nr. 59402/14, 127. punktu*). Tādējādi secināms, ka civillietā Nr. C21048117 kasācijas instances tiesā tika izskatīta rakstveida procesā, to neizskatot tiesas sēdē.

Vienlaikus senatoru kolēģija atzīst, ka apstāklim, vai lieta saskaņā ar likuma noteikumiem ir izskatāma atklātā vai slēgtā tiesas sēdē, var būt nozīme arī tad, ja lieta tiek izskatīta rakstveida procesā. Proti, atbilstoši Ministru kabineta 2009. gada 10. februāra noteikumu Nr. 123 „Noteikumi par tiesu informācijas publicēšanu mājaslapā internetā un tiesu nolēmumu apstrādi pirms to izsniegšanas” 8.5. un 8.6. punktam apstāklis, vai lieta ir izskatāma atklātā vai slēgtā tiesas sēdē, nosaka tiesas sēžu kalendārā publicējamās informācijas apjomu, savukārt atbilstoši šo noteikumu 16. punktam – tiesu portālā publicējamās nolēmuma daļas. Līdz ar to arī tad, ja lieta tiek izskatīta rakstveida procesā, tiesai ir jāņem vērā ierobežojumi, kas varētu izrietēt no šīs lietas izskatīšanas slēgtā tiesas sēdē, ja lieta kasācijas instances tiesā saskaņā ar Civilprocesa likuma 465.–472. panta noteikumiem tiktu izskatīta tiesas sēdē.

[4.3.2] Ievērojot, ka lietas izskatīšana slēgtā tiesas sēdē ir uzskatāma par izņēmumu no izskatīšanas atklātā tiesas sēdē, tostarp situācijās, kad lieta tiek izskatīta rakstveida procesā, šādai rīcībai, izņemot Civilprocesa likuma 11. panta pirmās daļas 1.–7. punktā noteiktos gadījumus, kad lieta katrā ziņā uz likuma pamata ir izskatāma slēgtā tiesas sēdē, ir nepieciešams pamatojums, kas attaisnotu atkāpšanos no civillietu izskatīšanas atklātuma. Turklāt tiesai ir pienākums izvērtēt, vai iespējama kādu interešu aizskārums vai apdraudējums, kas var būt par pamatu tiesas sēdes pasludināšanai par slēgtu saskaņā ar Civilprocesa likuma 11. panta trešās daļas 1.–6. punkta noteikumiem, prevalē par procesa dalībnieku un sabiedrības interesēm uz civillietu atklātu izskatīšanu. Tiesai, atzīstot nepieciešamību pēc kādu interešu aizsardzības, ir jāierobežo civillietu izskatīšanas atklātuma princips pēc iespējas mazākā mērā, proti, jāapsver iespēja pasludināt tiesas sēdes daļu un nevis visu tiesas sēdi par slēgtu.

Turklāt šāds izvērtējums ir veicams katrā nākamajā tiesu instancē, jo atbilstoši Civilprocesa likuma 11. panta trešajai daļai tiesa var pasludināt par slēgtu nevis lietu, bet gan tiesas sēdi vai tās daļu. Tas nozīmē, ka pirmās instances tiesas lēmums par lietas izskatīšanu slēgtā tiesas sēdē nesaista apelācijas instances tiesu, bet apelācijas instances tiesas lēmums – kasācijas instances tiesu. Proti, jautājuma izlemšana par lietas izskatīšanu slēgtā tiesas sēdē ir tās tiesas kompetencē, kuras lietvedībā attiecīgā civillieta atrodas.

Šajā ziņā senatoru kolēģija vērš uzmanību, ka pēc tam, kad lietas dalībniekiem tika nosūtīts 2025. gada 23. aprīlī pieņemtais rīcības sēdes lēmums par kasācijas tiesvedības ierosināšanu, izskaidrojot lietas dalībniekiem viņu procesuālās tiesības, tostarp tiesības pieteikt lūgumus, lietas dalībnieki nav izlietojuši tiesību pieteikt motivētu lūgumu par lietas izskatīšanu slēgtā tiesas sēdē. Šādu nepieciešamību Senāts, ievērojot sabiedrības intereses uz nolēmumu publiskošanu, nav konstatējis arī pēc savas iniciatīvas, jo, pirmkārt, pierādījumu vērtēšana atbilstoši Civilprocesa likuma 450. panta trešajai daļai, 451. un 452. pantam neietilpst kasācijas instances tiesas kompetencē, un, otrkārt, prasītāju pirmās instances tiesai pieteiktais lūgums par lietas izskatīšanu slēgtā tiesas sēdē tika argumentēti pamatots tikai ar /Persona D/ poligrāfa pārbaudes ekspertīzes atzinuma pievienošanu lietas materiāliem, kas Senāta rakstveida procesā taisītajā spriedumā pat netika pieminēti.

Līdz ar to senatoru kolēģija, ierosinot kasācijas tiesvedību un nododot lietu izskatīšanai rakstveida procesā, nepiemēroja likuma noteikumus par lietas izskatīšanu slēgtā tiesas sēdē.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 464. panta sesto daļu, senatoru kolēģija

nolēma

apmierināt/Persona B/ pieteikumu par Senāta 2025. gada 15. maija sprieduma lietā Nr. SKC-131/2025 izskaidrošanu;

izskaidrot, ka civillieta Nr. C21048117 sakarā ar /Persona D/, /Nosaukums B/ S.à r.l., /Persona C/ un SIA /Nosaukums A/ kasācijas sūdzību par Vidzemes apgabaltiesas 2024. gada 26. jūlija spriedumu /Persona D/, /Nosaukums B/ S.à r.l., /Persona C/ un SIA /Nosaukums A/ prasībā pret /Persona B/ un /Persona A/ par zaudējumu atlīdzības solidāru piedziņu kasācijas instances tiesā saskaņā ar 2025. gada 23. aprīļa rīcības sēdes lēmumu tika izskatīta rakstveida procesā, nepiemērojot noteikumus par lietas izskatīšanu slēgtā tiesas sēdē.

Lēmums nav pārsūdzams.

Senators A. Laviņš

Senators K. Balodis

Senators I. Bisters